

# 10 ΑΘΕΪΑ, Η ΑΛΛΗ ΣΤΑΣΗ ΖΩΗΣ

**Σκοπός αυτής της διδακτικής ενότητας είναι:**

- ***Να πληροφορηθείτε τι είναι αθεΐα.***
- ***Να γνωρίσετε τα κυριότερα αίτιά της.***
- ***Να κατανοήσετε τι σημαίνει θεωρητική και πρακτική αθεΐα-απιστία.***
- ***Να κατανοήσετε την ανάγκη σεβασμού της επιλογής των συνανθρώπων μας.***

*24Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. 25ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. 26 Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἕστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν, 27 εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖρας μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. 28 καὶ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. 29 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.*

*Ο Θωμάς όμως, ένας από τους δώδεκα μαθητές που λεγόταν Δίδυμος, δεν ήταν μαζί τους όταν ήρθε ο Ιησούς. Του έλεγαν λοιπόν οι άλλοι μαθητές: "Είδαμε τον Κύριο με τα μάτια μας". Αυτός όμως τους είπε: "Εγώ αν δεν δω στα χέρια του τα σημάδια από τα καρφιά, κι αν δε βάλω το δάχτυλό μου στα σημάδια από τα καρφιά, και δε βάλω το χέρι μου στη λογχισμένη πλευρά του, δε θα πιστέψω". Οχτώ μέρες αργότερα οι μαθητές ήταν πάλι μέσα στο σπίτι, μαζί τους κι ο Θωμάς. Έρχεται λοιπόν ο Ιησούς, ενώ οι πόρτες ήταν κλειστές, στάθηκε στη μέση και είπε: "Ειρήνη σ' εσάς". Έπειτα λέει στο Θωμά: "Φέρε εσύ το δάχτυλό σου εδώ και δες τα χέρια μου, φέρε και το χέρι σου και βάλ' το στην πλευρά μου. Μην αμφιβάλλεις και πίστεψε". Ο Θωμάς τότε του απο-κρίθηκε: "Είσαι ο Κύριός μου και ο Θεός μου". Του λέει τότε ο Ιησούς:* ***"Πείστηκες επειδή με είδες με τα μάτια σου. μακάριοι εκείνοι που πιστεύουν χωρίς να μ' έχουν δει!".***

*Ιωαν. 20, 24-29*



***ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ***

***ελευθερία, αθεΐα, υλισμός, αυτονόμηση, εμπειρία, πάθη, άγνοια, λογική, πίστη και πράξη, τυπολατρία, ημιπιστία, δυσπιστία, ταπείνωση, ψηλάφηση***

Από τον ίδιο το Χριστό προέρχεται η πληροφορία που υπάρχει στο Ευαγγέλιο ότι όποιος άνθρωπος θέλει, μπορεί να τον ακολουθήσει. (Ματθ. 16, 24) Η πίστη, επομένως, είναι θέμα προσωπικής ελευθερίας και επιλογής .

Η υπόθεση της αθεΐας είναι παλιά όπως πιστοποιούν χωρία της Παλαιάς Διαθήκης. Η πιο γνωστή μαρτυρία βρίσκεται στον 14ο Ψαλμό, στίχος 1:

"Είπε μες στην καρδιά του ο ασύνετος. Δεν υπάρχει Θεός που να ενεργεί. Φθαρμένα είναι τα έργα τους κι ανόσια, κανείς δεν υπάρχει να πράττει το αγαθό".

Συμπέρασμα :

α) η αποδοχή μιας πίστεως είναι θέμα της καρδιάς, αφού ο άφρων το είπε από την καρδιά του και

β) η καρδιά του καθενός προσκολλάται σ' ένα πράγμα που το εξιδανικεύει και το θεοποιεί: το χρήμα, τη δύναμη, την επιστήμη, την πολιτική κ.ά.

Εξετάζοντας στο βάθος τη λέξη αθεΐα μπορούμε να την ορίσουμε σαν:

- Απιστία ή δυσπιστία ως προς την ύπαρξη ενός υπέρτατου όντος, του Θεού
- Τέλεια άρνηση για την ύπαρξη Θεού με οποιαδήποτε έννοια
- Απιστία που προέρχεται από το χάσμα λόγων και πράξεων των πιστών.

Κατά την Ορθόδοξη διδασκαλία απιστία σημαίνει την ενδιάθετη κατάσταση της ψυχής, με την οποία αρνούμαστε να εμπιστευτούμε τον εαυτό μας στο Θεό και να επικοινωνούμε μαζί Του. Είναι η προσκόλληση στους τύπους χωρίς συνειδητοποίηση της χάρης του Θεού.

### *Α. ΜΟΡΦΕΣ ΑΘΕΪΣΜΟΥ*

Τον αθεϊσμό μπορούμε να τον κατατάξουμε σε δύο κατηγορίες: στον κλασικό και στο σύγχρονο.

Ο κλασικός αθεϊσμός προσπάθησε να αποδείξει με τη λογική την ανυπαρξία του Θεού. Έτσι, οι φιλόσοφοι, οπαδοί αυτής της μορφής αθεΐας, επιστράτευσαν επιχειρηματολογία τέτοια που να αποδεικνύει ότι δεν υπάρχει Θεός.

Ο σύγχρονος αθεϊσμός ξεκινά με την πεποίθηση ότι δεν υπάρχει Θεός, εφόσον δεν είναι δυνατόν να γίνει αντιληπτός με τις ανθρώπινες αισθήσεις.

**Τα κυριότερα αίτια της σύγχρονης αθεΐας:**

**1. Η απολυτοποίηση της ανθρώπινης γνώσης και δύναμης**

Η τεχνολογική πρόοδος και τα μεγάλα επιτεύγματα των επιστημών οδήγησαν τον άνθρωπο στην απολυτοποίηση της γνώσης και της δύναμής του. Έτσι, ο άνθρωπος θεώρησε αυτόνομο και θεοποίησε τον εαυτό του. Αυτή η απολυτοποίηση όμως κάνει τον άνθρωπο να αγνοεί όχι μόνο την έμφυτη τάση που υπάρχει μέσα του να βρει τον Θεό, αλλά και την ελευθερία της ψυχής του, ώστε να εκφραστεί ανάλογα.

**2. Η εξάρτηση από τα υλικά αγαθά**

Το κυνήγι των υλικών αγαθών και ο καταναλωτισμός δεν αφήνει περιθώριο στον άνθρωπο για άλλη στάση ζωής που απαιτεί η πίστη προς το Θεό.

**3. Τα πάθη που κυριαρχούν στην ψυχή** του ανθρώπου δεν τον αφήνουν να νιώσει τις ενέργειες του Θεού στον εαυτό του και στον κόσμο, να αισθανθεί την αγάπη, τη μακροθυμία και την πρόνοιά Του.



**4. Η άγνοια των αληθειών της πίστης,** δηλαδή της γνώσης και της χάρης. Η πρώτη παρέχεται στον άνθρωπο από την Αγία Γραφή και τα βιβλία της Εκκλησίας και η δεύτερη από την προσευχή, την άσκηση και τη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας.

**5. Η έλλειψη βιωμάτων** ανάγει σε ιδεολογία την αθεΐα. Μπορεί άραγε η ιδεολογία να σταθεί από μόνη της υπέρ ή κατά της ύπαρξης του Θεού χωρίς τη μυστική προσωπική εμπειρία; Ο ίδιος ο Χριστός είπε ότι η βασιλεία του Θεού είναι μέσα στον άνθρωπο (Λουκ. 17, 21).

### *Β. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΘΕΪΑ*

Ο σύγχρονος θεωρητικός αθεϊσμός στρέφεται εναντίον της υπερβατικότητας του Θεού και της πορείας του μέσα στην ιστορία με την ενανθρώπιση του Χριστού. Επομένως, ο αθεϊσμός γίνεται αντιθεϊσμός και αντιχριστιανισμός.

- Ο άνθρωπος και η οικουμένη έχουν απόλυτη αυτονομία χωρίς δημιουργό. Ο αθεϊσμός υποστηρίζει ότι μετά απ' όλα αυτά τα επιτεύγματα και τις συνεχείς ανακαλύψεις ο άνθρωπος δεν έχει ανάγκη το Θεό.
- Η λογική του πεπερασμένου ανθρώπου προσπαθεί να ξεριζώσει τον Θεό από την ψυχή του. Η λογική δεν θέλει ένα Θεό να μαστιγώνεται και να σταυρώνεται. Ο σταυρός του Χριστού για τους Ιουδαίους ήταν σκάνδαλο και για τους Έλληνες μωρία (Α'Κορ. 1, 23). Εδώ καλείται ο άνθρωπος, που κινείται μεταξύ πίστεως και απιστίας, να ακολουθήσει το δικό του σταυρό, πέρα από κάθε ορθολογισμό, για να βρει το Θεό.
- Η Δαρβίνεια άποψη για την καταγωγή του ανθρώπου δεν μπορεί να είναι αιτία αθεΐας ή απιστίας, διότι έτσι υποβαθμίζεται το γεγονός της ενσάρκωσης του Θεού που έλαβε ανθρώπινη μορφή για να σώσει τον άνθρωπο(!). Ο άπιστος Θωμάς συναντώντας το Χριστό αναφώνησε: "Ο Κύριός μου και ο Θεός μου", μια διαπίστωση-πρόκληση για τους ανθρώπους κάθε εποχής.

### *Γ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΘΕΪΑ - ΑΠΙΣΤΙΑ*

**Πρακτικά άθεος** είναι εκείνος που, έχοντας συνειδητοποιήσει βα-